



Hygiejne i Hjemmeplejen og på Plejehjem

Måling af C – Reaktivt Protein (CRP) i blodet

Baggrund

Måling af CRP skal ske efter ordination fra egen læge eller vagtlæge. Ordinationen skal ske til en sygeplejerske. Lægen laver en plan for evt. behandling og hvornår der skal måles ny CRP, samt plan for måling af andre vitale værdier.

Formål

At sikre kvalitet og sikkerhed for borgeren i sygeplejefaglige indsatser, der omfatter måling af CRP.

At sygeplejersker i kommunen har den fornødne viden og forståelse for vurdering af, hvornår der er indikation for måling af CRP.

Krav til personalet

Sygeplejersken skal være ansat i kommunen, og være oplært i brug af QuikRead go®.

Sygeplejersken skal i samråd med lægen vurdere, om der er indikation for måling af CRP. Sygeplejersken kan eksempelvis spørge til (Årsag, konsekvens og videre plan for ordinationen):

- Hvad er årsagen til ordinationen af CRP-måling?
- Hvilke symptomer har borgeren?
- Hvem forholder sig til målingen og hvornår?
- Hvad er behandlingsplanen efter målingen?

Resultatet af målingen skal ske via en MedCom til den behandlingsansvarlige læge. Derudover kan der laves en konkret aftale med lægen om mundtlig tilbagemelding.

Hvis henvendelsen kommer sent i dagvagt, så spørg om målingen kan udskydes til næste dag eller henvis til aftenvagten. Lægen skal dog være tilgængelig ift. modtagelse af resultatet, hvis målingen fortages i aftenvagten.

Ifald der er indikation for måling af CRP, og borgeren ikke er kendt i sygeplejen, er det relevant, at sygeplejersken har viden om patientens diagnoser og medicin, samt om lægen vurderer, at der er specifikke opmærksomhedspunkter.

Mangler distrikterne kapacitet til at udføre en CRP-måling, så kan lægens ønske om CRP-måling afvises. Det samme gælder, hvis der i distriktet mangler kompetencer til at udføre målingen, eller hvis der er utryghed ved opgaven. Det er ikke sygeplejerskernes ansvar at lave en lægelig vurdering.



Hygiejne i Hjemmeplejen og på Plejehjem

Udarbejdet af
Akutsygeplejerskerne samt
Hyg.sgpl.
Godkendt af Anette Bach
Mogensen
Version 3.1 (juni 2024)

Måling af C – Reaktivt Protein (CRP) i blodet

Gældende fra aug 2022
Rev. senest aug 2025

Opfyldning af udstyr skal ske efter hvert brug, så udstyret hurtigt kan tages i brug igen. Tovholder i distrikterne skal sende besked til sygeplejersken i Akutfunktionen, når sidste pakke er anbrudt.

Sygeplejersken i Akutfunktionen søger for genbestilling af cuvetter og diverse tilbehør til QuikRead go instrumentet og leverer i distrikterne.

Nye sygeplejersker i kommunen introduceres og undervises i håndtering og brugen af udstyret af kollegaer der er oplært i funktionen, evt. med hjælp fra sygeplejersken i Akutfunktionen.

Målgruppe

Borgere der ikke har mulighed for at komme til egen læge, og hvor man mistænker infektion pga.

- Svækkelse af almen tilstand
- Eller der måles rektal temperatur 38,0 grader celsius eller mere

Hvad er CRP

CRP er et akutfase protein, der udtrykker graden af celledskade i forbindelse med inflammatoriske/infektiøse reaktioner, nekrose eller traume. Det stiger i blodet få timer efter påvirkningen, og falder indenfor en halv til to dage efter reduceret inflammation/infektion. Det produceres i leveren som respons på immunforsvarets aktivering.

Normalværdi:

- CRP skal normalt være under 6 mg/L, både hos mænd og kvinder (nogle laboratorier har dog en normalværdi op til 10mg/L)
-

Forhøjet værdi ses ved:

- Virusinfektioner vil ofte medføre CRP mellem 10-20, hvorimod bakterielle infektioner almindeligvis medfører CRP mellem 30-200, dog kan overfladiske bakterielle infektioner som eks. cystitis give ringe eller ingen CRP stigning. Derfor kan CRP ikke stå alene til at diagnosticere evt. infektion eller virus
- En lang række andre tilstande/sygdomme, blandt andet reumatoid artrit, myokardieinfarkt, maligne sygdomme, større traumer eller efter operation



Hygiejne i Hjemmeplejen og på Plejehjem

Udarbejdet af
Akutsygeplejerskerne samt
Hyg.sgpl.
Godkendt af Anette Bach
Mogensen
Version 3.1 (juni 2024)

Måling af C – Reaktivt Protein (CRP) i blodet

Gældende fra aug 2022
Rev. senest aug 2025

Måleområdet

Måleapparatet har et måleområde for CRP på 0,5 – 200 mg/l ved et normalt hæmatokritniveau i blodet på 40%.

Hvis hæmatokritværdien i blodet (de røde blodlegemers volumen af det totale blod) er enten for høj eller for lav (15-75 %), ændres måleområdet for CRP, så den ved forhøjet hæmatokrit kan måle en endnu højere CRP og ved en for lav hæmatokrit vil den kunne måle en lavere CRP end de 200. Hvis hæmatokritværdien er markant for lav eller for høj - udenfor den førnævnte ramme, kan CRP resultatet ikke vises på apparatet, og resultatet vil derfor blive vist som enten CRP < en værdi eller CRP > en værdi.

Både hæmaglobin og dehydratio, har indflydelse på hæmatokritværdien i blodet.

Fremgangsmåde

Udstyr:

QuikRead go[®] CRP+Hgb
Cuvette og Fingerprikker

Med en enkelt test opnås to resultater, CRP og hæmoglobin.

Fremgangsmåde: (se evt. YouTube-video):

https://www.youtube.com/results?search_query=quikread+go+crp

Hænderne afsprittes og man tager handsker på. Fingerspidsen (på 3. eller 4. finger) hvor man vil tage prøven fra afsprittes en gang med swaps med alkohol 70-85 % eller klorhexidinsprit, og skal tørre inden man prikker i fingeren (tager ca. op mod et minut).

1. Cuvetten skal have stuetemperatur for at opnå korrekt målingsresultat. Fjern folieforseglingen fra cuvetten. Overfladen af væsken skal være mellem de to linjer, som er markeret på cuvetten. Berør ikke overfladen på den nederste (optiske) del af cuvetten.
2. Der prikkes hul (med fingerprikker 2,3mm) på siden af en af fingerspidserne. Første dråbe aftørres med rent gaze eller vat. Vigtigt at blodet ikke presses ud, men at hånden evt. masseres blidt og hånden holdes under hjertehøjde, så blodet selv løber til. Fyld kapillærrøret med prøve/blod (20 µl) op til den hvide stopklods. Sørg for at der ikke er luftbobler i kapillærrøret. Aftør eventuel overskydende prøve fra ydersiden af kapillærrøret.



Hygiejne i Hjemmeplejen og på Plejehjem

Udarbejdet af
Akutsygeplejerskerne samt
Hyg.sgpl.
Godkendt af Anette Bach
Mogensen
Version 3.1 (juni 2024)

Måling af C – Reaktivt Protein (CRP) i blodet

Gældende fra aug 2022
Rev. senest aug 2025

3. Tilsæt 20 µl prøve/blod til bufferen i den pørfyldte cuvette ved at presse stemplet ned. Vær sikker på at kapillærrøret er fuldstændigt tørt.
4. Luk cuvetten omhyggeligt med et CRP reagenslåg. Tryk **ikke** den inderste farvede del af låget ned. Når prøven er tilsat bufferen, kan den opbevares i op til to (2) timer før testen udføres.
5. Vælg Måling på displayet på QuikRead go instrumentet.
6. Sæt cuvetten i aflæsningsbrønden på instrumentet Stregkoden skal vende mod en selv. Displayet viser hvordan målingen forløber.
7. Når målingen er fuldført, vises resultaterne i displayet, og cuvetten løftes automatisk op af aflæsningsbrønden.

Apparatet aftørres med alkohol 70-85 % på overflader inden det pakkes ned i tasken, hvis det har været med i borgerens hjem.

Kontrol af apparatet

Sygeplejersken i Akutfunktionen har ansvar for kvalitetskontrol 1 gang månedligt i alle distrikter.

Kontrolvæsken opbevares i køleskabet og kan max anvendes 2 måneder efter den er anbrudt.

Anvend feltet "Kvalitetskontrol", og følg vejledningen.

Uåbnede cuvetters holdbarhed, når folien er anbrudt, er 6 måneder ved opbevaring i køleskab, og 3 måneder ved stuetemperatur.

Litteraturhenvisning

Indlægsseddel for QuikRead go WRCRP + Hb03/2023

<http://ekstern.infonet.regionsyddanmark.dk/Files/dokument69368.htm>



Hygiejne i Hjemmeplejen og på Plejehjem

Udarbejdet af
Akutsygeplejerskerne samt
Hyg.sgpl.
Godkendt af Anette Bach
Mogensen
Version 3.1 (juni 2024)

Måling af C – Reaktivt Protein (CRP) i blodet

Gældende fra aug 2022
Rev. senest aug 2025

<https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/nir/nir-desinfektion.pdf?la=da>

<https://online.abena.dk/Product/Pdf/232726?type=Veiledninger>

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/laegehaandbogen/undersogelser-og-proever/klinisk-biokemi/blodproever/c-reaktivt-protein-crp/>

<http://vejledninger.dsam.dk/luftvejsinfektioner/?mode=visKapitel&cid=747>

<https://hygiejne.ssi.dk/NIRhaandhygiejne>